

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

De beneficiarijs, paragraph. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

fuit illa summa, perpendenda diligenter sunt: primò, pars pecuniæ clam surrepta; & hæc tota est restituenda, quia injustè accepta: secundò, lucrum ex hujus surreptæ pecuniæ negotiatione acquisitum; & hoc restituendum non est, quia pecunia ex se est sterilis, & lucrum, quod parit, totum cedit industriæ negotiantis: solum, si ex hac surreptione cessavit viro aliquod lucrum, vel damnum emerfit, debet illud uxor restituere. Quia tamen ea affirmabat, id certo non evenisse, jam quantum est ex hoc capite, liberata fuit: tertio, perpendenda est pecunia, quæ ex suo labore extraordinario comparata est ab uxore, & hæc tota est uxoris, ut etiam lucrum omne ex hujus negotiatione acquisitum: quarto, pecunia, quam fraudando suo genio, sibi reservavit, & hæc ejusque lucrum, pari modo plene cedit uxori: quinto, pecunia, quam ex eleemosyna pauperibus eroganda sibi applicuit; & hæc tota est viri hæredibus restituenda, vel certe, juxta probabilem defuncti viri voluntatem, pauperibus distribuenda, quia ipsa sibi eam, utpotè non pauper, applicare nequaquam poterat: lucrum tamen ex illa, uxoris erit, propter rationem modo in secundo capite dictam: sexto denique, pecunia, quam ex liberalibus donationibus, quas potuisset facere, sibi seposuit: & hæc non tota potest uxori cedere, nam sic passa est familia detrimentum splendoris; quare ad illam partem, quæ hoc detrimentum cavisset, in vitis merito fuit maritus; hanc ergo restituat uxor, necesse est. Et qui-

dem morali judicio, spectatis personis, divitijs, occasionibus, consuetudine similitum faminarum &c. putavi, medietatem ejus pecuniæ, quam liberaliter dare potuisset, sufficientem fuisse ad decus illud familiæ conservandum; quare mediam hanc partem omnino restituat. Lucrum vero ex negotiatione utriusque medietatis uxori cedit, quia, ut dictum est, fructus est industriæ ipsius, & ex alia parte nullum lucrum cessavit ex hoc, nec damnum emerfit marito.

17. Ex dictis ergo bene distinctis apparet, viduam hanc debere restituere primò, pecuniam surreptam, quam ipsa dixit fuisse aureos quinquaginta: secundò, pecuniam congregatam ex eleemosynis faciendis, quam omnibus expensis (dabat enim præter eam, quam sibi reponebat, aliquid subinde pauperibus) censui esse aureos decem: tertio, medietatem pecuniæ ex negatione liberalium donationum, quas tempore viginti annorum poterat facere, quam medietatem, expensis omnibus, ad viginti aureorum summam circiter ascendere judicavi: cætera sibi ad viduitatem, ut ipsa dicebat, sublevandam tuta conscientia conservet.

§. IV.

De beneficijs.

1. **T**Oties hæc quæstio discussa à sapientibus est, ut me pigeat, eandem iterum iterumque recu-

recudere. Memineris ergo dumtaxat, beneficiarios beneficiorum & commendarum non esse dominos, quoad proprietatem, esse tamen vel dominos, vel liberos administratores fructuum; quare posse quidem beneficiarios, sive saeculares, ^a sive regulares ^b (hi sunt illi, qui ab religione assumpti sunt ad Episcopatum, Archiepiscopatum, &c.) validè, ut eisdem libet, in profanos usus fructus illos consumere, sed peccare mortaliter ^c si superflua suo statui non expendant in usus pios, & quidem peccato specialiter confitendo; quod tunc committitur, sive contra præceptum Ecclesiæ id præcipientis, sive contra præceptum naturale de non expendendo profanè res Deo à fidelibus donatas. Ex his ergo fit, ut accipientes ex titulo profano non obligentur ad restitutionem, quia validè accipiunt.

^a De Lugo, late alios cit. t. 1. de just. d. 4. per tot. & Sanch. t. 1. conf. l. 2. c. 2. d. 36. & deinceps Castrop. t. 1. tr. de carit. d. 2. p. 5. Bonac. propria disp. de obl. benef. t. 3. in edition. Lugdun. ^b Sanch. l. 6. in Decal. c. 6. nu. 13. 14. ^c Ibidem, & communiter, ex Trid. sess. 25. c. 7. de reform. licet non peccare mortaliter, doceat Lorca, quem novissimè refellit Diana p. 10. tr. 11. ref. 35.

2. At verò, peccantne hi accipientes, saltem ex eo capite, quia cooperantur cum peccato dantis? Respondeo, si inducant, vel excitent dantem, peccare, ^d quia sic sunt causa peccati alterius: si sine inductione solum acceptent ea, quæ sibi donantur, non peccare, quia tunc non sunt peccati causa, sed tota malitia est ex parte dantis,

d De Lugo l. c. sec. 3. n. 49. & 50.

§. V.

Selecta de Religiosorum paupertate circa usum dependentem.

1. **H**Os ex vi paupertatis non habere dominium rerum temporalium, sed solum usum dependentem à superioribus, insinuavimus modo; dependentia autem à superiore in hoc usu duplex distingui potest. Prima, veluti comitanter, id est, ita utar, v. g. hoc libro, ut semper quidem sim paratus eum relinquere, quoties superior voluerit: at eo utor, sine ulla prævia superioris licentia. Secunda antecedenter: id est, ita, ut non utar hoc libro, nisi præhabita licentia, sive tacita, sive expressa. Iam assero, ^a ad posteriorem hanc dependentiam Religiosos obligari à voto paupertatis, nec solum ad priorem. Ratio est, quia si ad priorem dumtaxat, jam nulla vel modica esset paupertatis obligatio; posset enim quis omnia habere, omnibus divitijs frui, paratus, ea relinquere, quando superiori libuerit; quo quid absurdius fit in homine Christi paupertatem sequenti, non video. Accedit, votum obligare, juxta intentionem voventis: at intentio Religiosi, dum vovet paupertatem, est, se conformem reddere pauperibus indigentibus, qui nec proprietatem rerum habent, nec usum rerum independentem à facultate dominorum. Rectè ergo DeLugo ^b sic habet: per paupertatis votum, intendimus abdicare à nobis omnem usum rerum temporalium, qui